

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **I. S.**, zast. JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 12. 2019, č. j. KRPA-435750-16/ČJ-2019-000022-ZZC, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 3. 2020, č. j. 16 A 3/2020 - 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovenému zástupci JUDr. Ing. Jakubu Backovi, advokátu se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **s e n e p ř i z n á v á** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví citovaným rozhodnutím žalované byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěn za účelem správního vyhoštění; doba zajištění byla stanovena na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Žalobu proti citovanému rozhodnutí Městský soud v Praze zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel již v žalobě namítal, že žalovaná nesprávně a nedostatečně posoudila možnost uložení zvláštních opatření podle ustanovení § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců a stěžovatele zajistila, ačkoliv nezvážila důkladně jeho situaci a svůj postoj založila pouze na skutečnosti, že setrval na území České republiky i po tom, co uplynula doba k vycestování uložená v rozhodnutí o správním vyhoštění, a to i přes zjevnou snahu stěžovatele svoji situaci po jeho zajištění řešit a poskytnout žalované potřebnou součinnost. Městský soud této námitce nepřisvědčil, přičemž tak postupoval podle stěžovatele stejně nepřijatelně jako žalovaná. Městský soud nezhodnotil aktivní přístup stěžovatele, s nímž se svoji situaci snažil po svém zajištění vyřešit. Nepřihlédl ani k tomu, že z území České republiky nevycestoval fakticky pouze z důvodů finančních (pro dosud neuhrazenou mzdu a s tím spojené obtíže znemožňující jeho vycestování). Bylo tedy patrné, že nehodlal v maření rozhodnutí o správním vyhoštění pokračovat, ale naopak se rozhodl situaci aktivně řešit. V jeho případě tak nebylo možné hovořit o úmyslu vyhýbat se správnímu orgánu a mařit rozhodnutí o správním vyhoštění. Stěžovatel k této otázce poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51, a ze dne 28. 3. 2012, č. j. 3 As 30/2011 - 57).

[5] Stěžovatel poukázal na to, že nelze připustit paušalizované rozhodování ve věcech jednotlivých skupin zajišťovaných cizinců. Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 48, výslovně odmítl dosud rozšířenou praxi správních orgánů, podle níž v případě, že cizinec již z území po pravomocném rozhodnutí o vyhoštění nevycestoval, je fakticky vyloučena možnost uložení zvláštních opatření. Právě u stěžovatele však měla být možnost uložení zvláštních opatření zvažována, neboť svým jednáním projevil vůli se správním orgánem spolupracovat a nepokračovat ve svém protiprávním jednání.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadený rozsudek městského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.].

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatel v žalobě i kasační stížnosti vznesl v zásadě jedinou námitku, podle níž městský soud (resp. i žalovaná) nesprávně posoudil otázku možnosti uložení některého ze zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Stejně jako v jiných obdobných věcech, v nichž zastupuje cizince zástupce téže

pokračování

advokátní kanceláře (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2019, č. j. 2 Azs 166/2019 - 20, nebo ze dne 27. 3. 2020, č. j. 9 Azs 21/2020 - 18), je i v tomto případě kasační stížnost ze značné části tvořena citací napadeného rozsudku, rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51, či formulací zcela obecných námitek uplatňovaných v obdobných věcech. Nejvyšší správní soud proto stejně jako v uvedených případech upozorňuje, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou; kvalita a preciznost ve formulaci obsahu stížnostních bodů a jejich odůvodnění v kasační stížnosti tedy zásadním způsobem předurčuje obsah rozhodnutí kasačního soudu.

[9] Problematikou uložení zvláštních opatření namísto zajištění se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011 - 50, k tomu uvedl: *„Zajištění cizince musí být vyhrazeno pro případy, kdy skutečně nelze zajistit výkon správního vyhoštění jinými prostředky, například uložení zvláštního opatření podle ust. § 123b zákona o pobytu cizinců. Není však pravdou, že by policie musela vždy nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve v případě neúspěchu by mohla cizince zajistit. Takový výklad by vedl v důsledku často ke zmaření výkonu správního vyhoštění. I když by totiž bylo zřejmé, že se cizinec bude snažit vyhnout vycestování z České republiky, policie by mu nejdříve uložila zvláštní opatření, a poté, co by zjistila, že zvláštní opatření nevedlo ke kýženému cíli, neboť cizinec se začal skrývat nebo odcestoval do jiného státu, mohl by již být výkon správního vyhoštění zmařen a k zajištění cizince by vůbec nemohlo být přistoupeno.“* Uložení mírnějšího opatření je vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložení zvláštního opatření ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu je zcela samostatným důvodem pro závěr, že nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 As 104/2013 - 28). Zákon tak zohledňuje zájem na tom, aby přijatá opatření byla skutečně účinná. Požadavek na aplikaci mírnějších prostředků proto nelze vykládat tak, že policie je povinna nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve až v případě neúspěchu cizince zajistit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2011, č. j. 5 As 59/2011 - 64).

[10] Důvod zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců paušálně nevylučuje možnost použití zvláštního opatření. Správní orgán je vždy povinen zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy Evropské unie (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38). Posouzení, zda správní orgán přistoupí k uložení zvláštního opatření, nezahrnuje pouze subjektivní postoj cizince, zda by byl schopen a ochoten se danému opatření podrobit, ale předpokládá objektivní hodnocení celkové situace správním orgánem, na kterém leží odpovědnost rozhodnout, zda uložené opatření splní svůj účel. Vedle toho, že správní orgán musí uvedenou úvahu učinit, musí ji také promítnout do

odůvodnění svého rozhodnutí (srov. rozsudky ze dne 21. 3. 2012, č. j. 1 As 11/2012 - 74; ze dne 18. 10. 2012, č. j. 7 As 107/2012 - 40; nebo ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51).

[11] Ze správního i soudního spisu je zjevné, že stěžovateli bylo dne 16. 7. 2019 uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3. zákona o pobytu cizinců v délce trvání 1 roku. Rozhodnutí o správním vyhoštění nabylo právní moci dne 7. 11. 2019; stěžovatel byl povinen vycestovat ve lhůtě 10 dnů. Dne 29. 12. 2019 bylo při pobytové kontrole zjištěno, že se stěžovatelem bylo vedeno výše uvedené řízení a bylo podezření, že pobývá na území České republiky neoprávněně; hlídka proto stěžovatele zajistila. Stěžovatel v protokolu o podání vysvětlení uvedl, že nemá v České republice hlášenou adresu pobytu a nikde se trvale nezdržuje, rozhodnutí o správním vyhoštění (specifikováno výše) osobně nepřevzal; sestra mu sdělila, že mu na adresu do Moldavska přišel nějaký dopis z České republiky, ale protože neovládá český jazyk, nevěděla, co je obsahem. Stěžovatel předpokládal, že obsahem bylo rozhodnutí o správním vyhoštění. Konstatoval, že z území České republiky neodcestoval kvůli práci. V Moldavsku má dluhy a potřebuje v České republice pracovat. Uvedl, že v žádné ze zemí Evropské unie nemá povolen pobyt. V České republice ani jinde v Evropské unii nemá žádné rodinné vazby; nemá ani žádné ekonomické závazky, kulturní ani společenské vazby. Je svobodný a bezdětný, žije v rodinném domě v Moldavsku společně s rodiči a dvěma bratry. V České republice žije z úspor, má asi čtyři až pět tisíc korun. Pokud by mu zaplatili za práci, tak by dobrovolně z území České republiky odjel. Uvedl, že neví o žádné překážce, která by mu bránila ve vycestování.

[12] Nejvyšší správní soud s ohledem na skutkové okolnosti konstatuje, že závěr žalované i městského soudu, že v případě stěžovatele existuje obava, že by v případě nahrazení zajištění zvláštními opatřeními mařil opět výkon rozhodnutí o správním vyhoštění a dobrovolně nevycestoval, byl odůvodněný. Z výše uvedeného je zjevné, že stěžovatel pobýval na území České republiky po lhůtě stanovené k vycestování až do svého zajištění bez pobytového oprávnění. Zjevně tedy jednal tak, aby na území České republiky setrval co nejdéle a nebylo tak možné vyloučit, že by ve svém způsobu chování pokračoval i navzdory uloženému zvláštnímu opatření. Stěžovatel neuvedl ani adresu, na které je možné jej kontaktovat, neboť podle svých slov žádnou trvalou adresu pobytu nemá.

[13] Žalovaná situaci stěžovatele posoudila individuálně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem a své úvahy řádně odůvodnila. Opakovaně uvedla celou řadu skutečností, které odůvodňují, proč v dané věci nebylo možné přistoupit k uložení zvláštních opatření. Z uvedeného je tedy zjevné, že žalovaná nezaložila závěry o nemožnosti použití zvláštních opatření pouze na tom, že by stěžovatel nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění. V této otázce nepochybil ani městský soud, který se taktéž srozumitelně a přezkoumatelně vyjádřil ke stěžovatelem uplatněným námitkám, přičemž neshledal, že by žalovaná v posouzení možnosti užití zvláštních opatření pochybila.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[14] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1, věty druhé, s. ř. s. zamítl.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1, věty první, s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, již by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[16] Stěžovateli byl usnesením městského soudu ze dne 13. 1. 2020, č. j. 16 A 3/2020 - 17, ustanoven zástupcem pro řízení JUDr. Ing. Jakub Backa, advokát se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6. Podle § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[17] JUDr. Ing. Jakub Backa požadoval odměnu za jeden úkon právní služby, a to za písemné podání ve věci samé – podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc], společně s paušální náhradou hotových výdajů a daní z přidané hodnoty.

[18] Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za požadovaný úkon právní služby, neboť dospěl k závěru, že nemohl mít pro stěžovatele žádný přínos. Důvod, pro který zákon umožňuje ustanovit účastníkovi zástupce, jehož odměnu hradí stát, je zajištění ochrany práv a právem chráněných zájmů i těch účastníků, kteří by sami nebyli schopni hradit si zastoupení právním profesionálem. Stát tedy ustanovenému zástupci hradí odměnu pouze za ty úkony právní služby, které skutečně mohly ochráně těchto práv sloužit. Odporovalo by smyslu a účelu právní úpravy, pokud by ustanovený zástupce mohl úspěšně nárokovat odměnu za libovolný počet úkonů, aniž by byl zřejmý jejich přínos pro zastupovaného účastníka řízení (srovnej také rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, č. j. 7 Afs 56/2010 - 59, nebo ze dne 12. 7. 2012, č. j. 1 As 98/2012 - 21, nebo přiměřeně také usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2016, sp. zn. II. ÚS 3523/15, a ze dne 19. 9. 2017, sp. zn. I. ÚS 2693/17).

[19] Ustanovený zástupce sepsal v projednávané věci kasační stížnost, jejíž odůvodnění odpovídá námitkám obsaženým již v žalobě (a ostatně také odůvodněním uplatňovaným v jiných obdobných projednávaných věcech, jak bylo již shora upozorněno). Protože argumentace obsažená v kasační stížnosti v zásadě pouze

kopíruje část rozsudku městského soudu, s níž stěžovatel nesouhlasí, a v další části cituje judikaturu zdejšího soudu, Nejvyšší správní soud uzavírá, že tato argumentace nemohla projednávané věci nic přinést a za takový úkon zástupci odměna nenáleží.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. června 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu